

HIEMSTRA & DE VRIES

Op weg naar een betere informatiepositie van raadsleden bij gemeenschappelijke regelingen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Fred Claasen & Steven de Vries

30 november 2020

AANLEIDING

Gemeenten, provincies en waterschappen hebben steeds meer en complexere taken. Een belangrijk deel hiervan brengen ze onder in gemeenschappelijke regelingen. Volksvertegenwoordigers kunnen hun kaderstellende en controlerende rollen niet uitoefenen zoals ze dat gewend zijn. In toenemende mate leidt dit tot ongenoegen en zorgen: Hebben ze wel voldoende grip op de taakuitvoering en de kosten van de gemeenschappelijke regeling? Dit is belangrijk want via de begroting moeten de gemeenteraad, provinciale staten of het algemeen bestuur van het waterschap hier verplicht geld voor beschikbaar stellen .

Het toenemende ongenoegen hierover versterkt vragen over de legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen. In het regeerakkoord is afgesproken om deze legitimiteit te versterken. Een van de wegen hiernaartoe is door de positie van gemeenteraadsleden, statenleden en waterschapsbestuursleden te verbeteren. Om hun positie te verbeteren hebben zij goede (sturings)informatie nodig. Deze is nu nog niet altijd kwalitatief op orde en voldoende toegankelijk voor raadsleden.

MODELFORMAT

Uit eerder onderzoek, onder andere uitgevoerd door Berenschot, is de suggestie ontstaan dat een modelformat de informatiepositie van raadsleden zou kunnen verbeteren. De format functioneert als een oplegger op stukken van de gemeenschappelijke regeling. Hierdoor is de informatie eenvoudig te vinden en wordt deze eenduidig gepresenteerd voor alle gemeenschappelijke regelingen. De afstemming met andere volksvertegenwoordigingen wordt eenvoudiger als de partijen in de regio de format gebruiken. En voor de gemeenschappelijke regeling is het relatief eenvoudig om de deelnemers te bedienen met uniforme informatie. In een interactief proces met o.a. gemeenteraadsleden en griffiers is een landelijk modelformat opgesteld.

GEBRUIK FORMAT

De format dat hieronder is beschrijven is te gebruiken bij verschillende gelegenheden. Een deel van de format is gevuld met algemene informatie die bij elke gelegenheid nuttig is, zoals wie zijn de deelnemers en hoe is de zeggenschap verdeeld, andere delen van de format zijn nuttig op bepaalde momenten, zoals bij de bespreking van de begroting van de gemeenschappelijke regeling. We hebben gekozen voor de vorm van een clickable. Daarmee is het eenvoudig om door te klikken naar informatie die men op dat moment nodig heeft en is toch het hele pakket aanwezig. De raad bepaalt welke informatie hij nodig heeft. Hij kan daartoe de format desgewenst aanpassen. Deze format is een hulpmiddel, geen dwangbuis. Het college moet formeel die informatie leveren. In de praktijk zullen de ambtelijke organisatie en de gemeenschappelijke regeling moeten zorgen voor het vullen van de format en ziet de griffier erop toe dat dit voldoende gebeurt. De thema's in de format kunnen worden ingevuld op basis van informatie die de gemeenschappelijke regeling ook regulier zou verstrekken. Het extra werk is dus het invullen. Als alle raden met dezelfde format werken is dit ook voor de gemeenschappelijke regeling efficiënt.

Modelformat informatie gemeenschappelijke regelingen

1. [Algemene informatie](#)
2. [Bestuurlijk belang](#)
3. [Vraag en rol gemeenteraad](#)
4. [Deelnemende gemeenten](#)
5. [Nieuw beleid en keuzes](#)
6. [Te nemen besluiten](#)
7. [Financiën te bespreken bij de begroting van de GR](#)
8. [Te behandelen bij de jaarrekening van de GR](#)
9. [Preadvisering](#)
10. [Overige informatie](#)
11. [Uitgangspunten voor het op te stellen stuk](#)

ALGEMENE INFORMATIE	
Naam verbonden partij/gemeenschappelijke regeling	
Rechtsvorm	
Vestigingsplaats	
Betreft	<naam van het stuk en/of het agendapunt>
Portefeuillehouder	<naam en portefeuille van de portefeuillehouder in uw gemeente>
Contactpersoon verbonden partij/gemeenschappelijke regeling <zodat gemeenteraadsleden voor technische vragen contact op kunnen nemen>	<naam van contactpersoon bij de desbetreffende verbonden partij/gemeenschappelijke regeling, telefoonnummer en emailadres>
Betrokken ambtenaar eigen gemeente <zodat gemeenteraadsleden voor technische vragen die van meer algemene aard zijn contact op kunnen nemen>	<naam van een ambtenaar die vanuit de gemeente betrokken is, telefoonnummer en emailadres>
Vertegenwoordiging gemeente in de gemeenschappelijke regeling	<naam van de vertegenwoordigers van uw gemeente in het dagelijks en het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling en van hun plaatsvervangers>
Welke producten of diensten neemt de gemeente af van de gemeenschappelijke regeling	<geef een beknopte beschrijving>

[↩ Terug naar inhoudsopgave ↗](#)

BESTUURLIJK BELANG

Geef antwoord op tenminste de volgende vragen:

<De wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij/gemeenschappelijke regeling en het openbaar belang dat ermee gediend wordt.>

<Waarom heeft de gemeente besloten tot een belang in de verbonden partij/gemeenschappelijke regeling en het openbaar belang dat ermee gediend wordt.>

<Welke politiek-bestuurlijke doelen uit de programmabegroting worden gerealiseerd door de verbonden partij/gemeenschappelijke regeling.>

<Welke politiek-bestuurlijke doelen uit kaderstellende, beleidsbesluiten en moties worden gerealiseerd via de verbonden partij/gemeenschappelijke regeling.>

[↩ Terug naar inhoudsopgave ↗](#)

VRAAG EN ROL GEMEENTERAAD

<Beschrijf de specifieke vraag aan de gemeenteraad, op basis van het onderliggende stuk. Bijvoorbeeld: vaststellen, informeren>

<Beschrijf de rol van de gemeenteraad ten opzichte van het onderliggende stuk. Bijvoorbeeld: kennisnemen, kaderstellen, controleren.>

[↩ Terug naar inhoudsopgave ↗](#)

DEELNEMENDE GEMEENTEN EN/ OF ANDERE OVERHEDEN

Naam gemeente en/of andere overheid	Verdeelsleutel (in %) per gemeente	Aantal zetels
		<aantal zetels DB en AB per gemeente>

[↩ Terug naar inhoudsopgave ↗](#)

NIEUW BELEID EN KEUZES			
Omschrijving van het onderwerp	Welke bestuurlijke keuzes zijn er mogelijk. Aan welke knoppen kunnen de Gemeenten draaien	Op welke manier worden de keuzes aan de raad voorgelegd	Kosten (structureel of incidenteel)

[↩ Terug naar inhoudsopgave ↗](#)

TE NEMEN BESLUITEN			
<Het eerstvolgende te nemen besluit van de verbonden partij/gemeenschappelijke regeling dat over het onderwerp genomen moet worden. Welke relatie is er met de begroting, bestuursrapportage of rekening.>			
Volgende besluiten, verwachte kwartaal:	Soort stuk	Wie is bevoegd	Onderwerp/ besluit

[↩ Terug naar inhoudsopgave ↗](#)

FINANCIËN TE BESPREKEN BIJ DE BEGROTING VAN DE GR					
Gemeentelijke bijdrage lopende begrotingsjaar, (eventueel bijgesteld)	Nieuw (komende jaar)		2022	2023	2024
Autonome ontwikkelingen %	Lopende begroting	2021	2022	2023	2024
Prijsindex					
Indexatie loonkosten					
Rente lang geld op te nemen					

Rente kort geld op te nemen					
Financiële positie GR	2020	2021	2022	2023	2024
(Vrije) reserve van de GR					
Afgesproken norm					

[↩ Terug naar inhoudsopgave ↗](#)

TE BEHANDELEN BIJ DE JAARREKENING VAN DE GR			
Waar week de productie/ beleidsrealisatie meer dan 5% af van de begroting	Welke oorzaak lag hieraan ten grondslag	Op welke manier is hierop gereageerd lopende het jaar	Doorwerking, keuzes voor komend jaar en bijzonderheden
Waar week de financiële realisatie meer dan 5% af van de begroting	Welke oorzaak lag hieraan ten grondslag	Op welke manier is hierop gereageerd lopende het jaar	Doorwerking, keuzes voor komend jaar en bijzonderheden

[↩ Terug naar inhoudsopgave ↗](#)

PREADVISING
<p>Opmerkingen vanuit beleidsafdeling gemeente <Op te stellen vanuit beleidsafdeling></p>
<p>Eventuele kanttekeningen of bedenkingen vanuit het college <Op te stellen vanuit het college></p>

Concept zienswijze gemeente

<Op te stellen vanuit het college>

[↩ Terug naar inhoudsopgave ↗](#)

OVERIGE INFORMATIE

(Wettelijk) kader

<Geef een overzicht van de regelingen en afspraken op basis waarvan de verbonden partij/gemeenschappelijke regeling haar taken uitvoert. Maak hierin een onderscheid tussen wetten (inclusief ministeriële regelingen) en lokale regelgeving of overeenkomsten. Dit is van belang, omdat wettelijke taken in principe niet beïnvloedbaar zijn. Aanvullende afspraken kunnen worden gewijzigd.>

Het doel is dat de gemeenteraad inzicht krijgt in de werkzaamheden die de verbonden partij/gemeenschappelijke regeling uitvoert:

1. op basis van wetgeving;
2. op grond van aanvullende afspraken.

[↩ Terug naar inhoudsopgave ↗](#)

UITGANGSPUNTEN VOOR HET OP TE STELLEN STUK

1.	
2.	
3.	

[↩ Terug naar inhoudsopgave ↗](#)